

AVRUPA SENDİKACILIĞI ENTERNASYONALİST Mİ?

Aydınlık Dergisi, 25 Aralık 2005

Yıldırım Koç

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi günümüzde çok önemli sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunların aşılmasında hangi programlar benimsenecek, hangi ittifaklar esas alınacak, kimlerle nasıl işbirliği yapılacaktır? İşçisiyle, kamu çalışanıyla, işsiziyle, emeklisiyle bir bütün olarak işçi sınıfımız ve sendikalarımız, “küreselleştiği” ifade edilen dünyada, işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve işbirliğini mi temel alacaktır? Yoksa anti-emperyalist, ulusalcı ve emekten yana bir ittifak mı gereklidir. Bu iki ittifakın aynı anda gerçekleşmesi olanaklı değildir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin günümüzde ABD işçi sınıfından ve Japon işçi sınıfında somut beklentileri yoktur. Ancak umudunu Avrupa işçi sınıflarına ve sendikalarına bağlamış insanlarımız bulunmaktadır.

Bu konu tartışılırken akla ilk gelen soru haklı olarak şudur: Bir “Avrupa sendikacılığı” var mı?

Birçok açıdan bakıldığında bir “Avrupa sendikacılığı”ndan söz etmek olanaksızdır. Her ülkenin sendikacılık hareketinin kendine özgü bir gelişimi, yapısı ve dinamikleri söz konusudur. İtalyan sendikacılığı ile Alman sendikacılığı birbirinden ayrıdır. Örneğin, Alman sendikacılığı kendi içinde de türdeş değildir; ideolojik görüşlere, içinde yaşanan siyasal ve toplumsal ortama, işkollarına, istihdam biçimlerine ve diğer birçok etmene bağlı olarak, birçok farklı eğilimden ve yaklaşımdan söz etmek olanaklıdır.

Ancak, yine de bir açıdan bakıldığında Avrupa’nın emperyalist ülkelerinde hakim olan sendikacılık anlayışlarında bazı ortak özellikler de belirlenebilir. Bu açıdan, bir “Avrupa sendikacılığı”ndan söz edilebilir. Bu ortak özellikler esasında emperyalist ülkelerdeki işçi sınıflarının nitelikleridir. Diğer bir deyişle, bu açıdan bakıldığında, “ABD sendikacılığı” ve “Japon sendikacılığı” ile “Avrupa sendikacılığı” arasında da büyük farklar yoktur; çünkü, emperyalist ülkelerde işçi sınıfı ile sermayedar sınıf ve emperyalist devlet arasındaki ilişkiler büyük benzerlik göstermektedir.

Türkiye’de “Japon sendikacılığı” konusunda bir tartışma bugün için güncel değildir. Japon emperyalizminin kısa vadeli hedefleri arasında Türkiye yoktur. Buna koşut olarak da, Japon sendikalarının Türkiye ile ilişkileri son derece sınırlıdır. Türkiye’de sıradan bir sendikacı ne Japon sendikalarını tanır, ne de onlarla bir ilişki içindedir. Türkiye’de “ABD sendikacılığı” konusunda bir tartışma da bugün için güncel değildir. ABD sendikaları geçmişte Türkiye’de ciddi biçimde tartışılmıştır ve ABD’nin emperyalist politikalarına olduğu kadar, ABD sendikalarına karşı da haklı bir tepki vardır.

Sorun, Avrupa emperyalizmi ve onunla işbirliği içindeki Avrupa sendikacılığındadır.

Türkiye’de bazı çevreler, Türkiye’nin demokratikleştirilmesinde ve işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözümünde umutlarını Avrupa işçilerine, sendikalarına ve hatta Avrupa Birliği’ne bağlamıştır. Bu yanlışın günüşiğine çıkarılabilmesi için, Avrupa sendikalarının görüşlerinin, yapılarının ve davranışlarının öğrenilmesi gerekmektedir.

Avrupa sendikacılığının belirgin özellikleri aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

- Avrupa sendikalarının desteklediği Avrupa sosyal modeli, emperyalist sömürüye dayanmaktadır.
- Avrupa’nın emperyalist ülkelerinde son dönemde bile ciddi hak kayıpları söz konusu değildir; emperyalist sömürü sayesinde sofr artıklarında önemli bir azalma yoktur.

- Avrupa sendikaları 20. yüzyılın ilk on yıllarında ve hatta 1930'lara kadar üretim araçları üzerinde kamu mülkiyetini savunurken, günümüzde kapitalizmi savunmaktadır; anti-komünisttir.
- Avrupa sendikaları, işçilerin ve işçilerin emeklilik fonlarının hisse senedi olarak kapitalizme daha da bağlanmasını savunmaktadır.
- Avrupa sendikaları, kendi ülkelerindeki sermayedar sınıfla ve kendi devletleriyle yakın bir işbirliği içindedir; birbirlerine "sosyal ortak" demektedir.
- Avrupa sendikaları, IMF ve Dünya Bankası'na cepheden karşı çıkmamaktadır.
- Avrupa sendikaları emperyalist sömürü sistemini desteklemektedir; "emperyalizm" ve "sınıf" gibi kavramları bile kullanmamaktadır.
- Avrupa sendikaları, sömürgelerin bağımsızlıklarını kazanma sürecinde anti-emperyalist mücadeleye destek vermemiştir.
- Avrupa sendikaları NATO'yu savunmaktadır.
- Avrupa sendikaları özelleştirmecidir.
- Bazı Avrupa sendikaları silahlanma yanlısıdır; silah ticaretinden kazanılan büyük karlardan pay alma peşindedir.
- Avrupa sendikaları, Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin çöküş sürecinde emperyalistlerle tam bir işbirliği içinde çalışmıştır.
- Avrupa sendikaları, Çin düşmanıdır.
- Avrupa sendikaları darbeci Soros'la işbirliği yapmaktadır.
- Avrupa sendikalarının "sivil toplum örgütü" adı altında işbirliği yaptığı kuruluşların önemli bölümü, devletlerin uzantısı şaibeli örgütlerdir.
- Avrupa sendikalarının ulusötesi şirketlere karşı eleştirel tavrının temel hedefi, ulusötesi şirketlerin emperyalist ülkelerde yatırım yapması ve bu ülkelerde vergi ödemesidir.
- Avrupa sendikalarının uluslararası dayanışma adı altındaki faaliyetleri, kendi devletlerinin parasıyla kendi devletlerinin dış politikasına hizmettir; enternasyonalizm değil, çağdaş misyonerliktir.
- Emperyalizm geriletilmeden, "emeğin Avrupası" gibi bir kavramın içeriği boştur.
- Avrupa sendikalarının, hakların büyük mücadelelerle ve kanla alındığı bir tarihi yoktur; hakların verilmesinde belirleyici etmen, emperyalist sömürü olanaklarıdır.
- Avrupa sendikalarının, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli sorunları olan bağımsızlık ve ulusal egemenlik, demokrasi, işsizlik, kaçak işçilik, özelleştirme, taşeronluk, yabancı sermayeli şirketlerde çalışan işçilerin örgütlenmesi, sınıf bilincini geriletken etnik kimlik ve ümmetçilik gibi konularda en küçük bir katkısı bile olmamıştır.

Uluslararası ilişkilerinde enternasyonalist bir anlayışla değil, çağdaş misyonerlik amacıyla hareket eden Avrupa sendikacılığı ile ittifak temelinde Türkiye'nin ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin sorunlarının çözüleceği inancı, ya çok safça bir tavidir; ya da arkasında başka hesaplar bulunmaktadır.